

CERVERA, ELS DOMINICS I SANT TOMÀS

Mn. Josep Maria Montiu de Nuix

A Cervera hi ha hagut una important tradició dominica, amb el convent i l'Església d'ells. La mateixa Universitat de Cervera va tenir professors dominics. El nom dels dominics està associat a grans personalitats de la seva orde, en particular, i de manera molt especial a sant Tomàs, el Doctor Angèlic. Però, qui va ser sant Tomàs?

Sant Tomàs va néixer a Roccasecca al segle XIII, cap a l'any 1225. De 1230 a 1239 va rebre educació al monestir benedictí de Montecassino. L'any 1239 va anar a estudiar a la Universitat de Nàpols. L'any 1244, va demanar formar part de la congregació dels benedictins, i se'n va anar amb ells. Però, la seva família no hi estava d'acord i el van detenir. Així va estar reclòs al castell de Roccasecca, 1244-1245. L'any 1245 va aconseguir, però, escapar-se, fugir. Se'n va anar a Roma i a París.

L'any 1246 va començar els seus estudis a la universitat de París. En aquesta universitat va seguir cursos del gran savi, sant Albert Magne, Doctor de l'Església. L'any 1248, al finalitzar el curs

acadèmic, va acompanyar el professor sant Albert Magne a Colònia en qualitat d'ajudant. Allí, sant Tomàs, donarà classes universitàries. L'any 1250 va rebre l'ordenació sacerdotal. Tenia vint-i-cinc anys d'edat.

L'estiu de 1250, després de quatre cursos a Colònia, fou enviat a la Universitat de París, per fer-hi de professor. En aquesta universitat es va trobar amb l'oposició dels professors seculars que els frares de les ordes mendicants hi donessin classes. L'any 1256 fou promogut al grau màxim, el grau de mestre o doctor. Aquest mateix any el Papa Alexandre IV li concedeix llicència per a poder ensenyar. Va ocupar la càtedra per a estrangers de la Universitat de París. L'any 1257, ell, i un altre gran savi i doctor de l'Església, sant Bonaventura, es van incorporar al claustre de catedràtics.

L'any 1259, una vegada finalitzat el curs acadèmic, se li diu que torni a Itàlia. Se'n va anar al convent dominic de Nàpols. L'any següent va ser nomenat predicador general. L'any 1261 el Papa Urbà VI el té com a conseller teòleg.

L'any 1261 el Papa li encomana que faci la glossa dels quatre evangelis. L'any 1264 el Papa li encarrega la litúrgia del "Corpus Christi". El dia 11 d'agost d'aquest any, el Papa institueix la festa del Santíssim Cos de Crist. En l'ofici de la festa, fet per sant Tomàs, hi ha els himnes "Pange Lingua", "Sacris solemniis", "Verbum Supernum", "Lauda Sion" i "Adoro te devote". L'any 1265 els dominics li encarreguen que estableixi un estudi provincial a Roma. L'any 1265 el Papa Clement IV designa a sant Tomàs arquebisbe de Nàpols. Però sant Tomàs no acceptà aquest honor. L'any 1267 el Papa Clement IV es traslladà a Viterbo. Aquest any sant Tomàs fou enviat a aquesta localitat a fi que hi hagués un professor de prestigi on hi havia la cort pontificia.

L'any 1268 sant Tomàs fou enviat de nou a la Universitat de París. L'any 1269 s'incorporà al curs acadèmic universitari 1268-1269. L'any 1272 deixà la Universitat de París i se'n tornà a Itàlia. Aquest mateix any se li va encarregar la fundació de l'estudi provincial de teologia de Nàpols. Aquest any donà classes de teologia en aquest centre.

El dia 6 de desembre de 1273, festa de sant Nicolau, va tenir una experiència mística de les més elevades i va deixar d'escriure. Ell, que havia escrit sobre les veritats revelades a la màxima alçada, millor que ningú, arribà a dir el que és la seva lliçó suprema, màxima: no puc escriure més, perquè després del que he experimentat de Déu, tot el que puc escriure és com palla. D'això el Papa Benet XVI, amb la seva grandíssima agudesa intel·lectual, va comentar: sí, Tomàs, tot és palla, però, d'aquesta palla

en surt l'espiga de blat, i el blat, en la Santa Missa, es converteix en l'adorable Cos de Crist. Així, gràcies que hi ha hagut palla, podem tenir el naixement del Cos de Crist sobre l'altar. Indicant amb això el Papa Benet XVI que allò a què el sant n'hi deia palla era molt valuós. Sant Tomàs ha vist clarament que totes les fórmules, per molt exactes i precioses que siguin, queden tan pobres en comparació del que és experimentar intensament el tresor infinit que és Déu. Per això, el sant es va ja quedar mut durant la resta de la seva vida, ja no va escriure més de teologia.

Aquest gran sant, el dia 7 de març de 1274, després d'haver rebut la Sagrada Comunió i el sagrament de la unció dels malalts, morí plàcidament.

El dia 18 de juliol de l'any 1323 va

Altar de Sant Tomàs, entre 1733 i 1740. Església de Sant Domènec, de Cervera. [ca. 1915].
Fotografia: Faust de Dalmases. ACSeg. Fons Dalmases.

ser declarat sant, va ser canonitzat. L'any 1567 el Papa sant Pius V el va proclamar Doctor de l'Església universal. El dia 4 d'agost de 1879 el Papa Lleó XIII publicà "Aeterni Patris", a fi de restaurar el tomisme. L'any 1880 sant Tomàs va ser declarat patró de tots els estudis. L'any 1914 el Papa sant Pius X va ordenar que s'adoptés la "Summa Teològica", de sant Tomàs, en els estudis de teologia. L'any 1914 el Papa Benet XV va declarar que la filosofia de sant Tomàs és filosofia segons Crist. L'any 1923 el Papa Pius XI va publicar la encíclica dedicada al sant, titulada "Studiorum duces". El missatge de la mateixa es pot sintetitzar en la frase "aneu a sant Tomàs". L'any 1950 el Papa Pius XII, en la seva encíclica "Humani generis" va recomanar les doctrines de sant Tomàs. L'any 1965 el Concili Vaticà II va recomanar les doctrines de sant Tomàs. L'any 1974 el Papa sant Pau VI va publicar la carta "Lumen Ecclesiae", dedicada íntegrament a sant Tomàs. L'any 1980 el Papa sant Joan Pau II va conferir a sant Tomàs un nou títol, el de "Doctor humanitatis". L'any 1998

l'encíclica "Fides et ratio" del Papa sant Joan Pau II va presentar a sant Tomàs com a apòstol de la veritat i va dir que sant Tomàs havia aconseguit cotes que la intel·ligència humana mai podia haver pensat aconseguir, i que és la síntesis més alta del pensament mai aconseguida. També va dir que el seu pensament té un valor incomparable i representa, en definitiva, una novetat perenne.

Sant Tomàs va escriure molt. Entre altres coses té escrits sobre Pere Lombard, comentaris a la Sagrada Escriptura, comentaris a les obres d'Aristòtil, la Summa Teològica, la Summa contra els gentils,... Ell i sant Agustí són considerats els Doctors màxims de l'Església.

En definitiva, l'aportació filosòfica i teològica dels dominics, a través de sant Tomàs, i després la que també feren els jesuïtes, a la nostra ciutat i a la Universitat de Cervera, ja que també els jesuïtes són seguidors de Sant Tomàs, ha estat força important. Que no s'emporti el vent quelcom que val la pena conservar en la memòria.